

І.М. СИНЯКЕВИЧ¹

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА У ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

Розглянуто актуальні проблеми національної політики у лісовому господарстві: форми власності як інструмент лісової політики; відповідну політику щодо державних підприємств лісового господарства; інституційні трансформації у сфері управління лісовим господарством; місце лісових екосистем у подоланні глобальних екологічних загроз; проблеми вдосконалення інструментів цієї політики.

Ключові слова: лісова політика, лісове господарство, форми власності, лісові ресурси, управління, інституційні трансформації

Форми власності як інструмент лісової політики. Зі здобуттям незалежності перед лісовим господарством України гостро постало питання щодо трансформації державної форми власності на ліси. Думки економістів і лісових політиків з цього приводу розділилися. Одні висловлювалися за негайну приватизацію державних лісів, посиляючись на окремі зарубіжні промислово розвинені країни, в яких частка приватних лісів превалює. Опоненти заперечували переконливими аргументами – ліси повинні бути у державній власності, оскільки після приватизації вони зазнають нищівної деградації (ця істина підтверджується світовим досвідом) [5-7].

Незважаючи на те, що «Лісовий кодекс України» в останній редакції (2006) передбачає три форми власності на ліси (державну, комунальну, приватну), для політиків залишається відкритим питання щодо того, яка форма власності на ліси в Україні повинна превалювати. Основна проблема полягає в тому, щоб науково обґрунтувати і законодавчо закріпити: *межу вичерпності* (визначає здатність суб'єкта власності реалізувати свої права лише на певну суку-

¹ **СИНЯКЕВИЧ Ігор Макарович** – дійсний член Лісівничої академії наук України, віце-президент ЛАН України, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та менеджменту лісових підприємств. Національний лісотехнічний університет України. м. Львів, Україна. Тел.: 032-237-88-05

пність корисних властивостей лісових ресурсів); *межу тривалості* (визначає період часу, впродовж якого чинні права власності); *межу отримання доходів* (визначає доходи, що будуть залишатися суб'єкту права власності за умови дотримання ним всіх норм чинного законодавства); *межу відчуження* (передбачає умови передачі власникам своїх прав на об'єкт власності іншим суб'єктам); *межу ексклюзивності* (визначає сукупність суб'єктів права власності щодо лісів) [8, 9].

Досвід ведення лісового господарства в Європі свідчить про те, що у більшості європейських країн ліси здебільшого приватні. У цілому світі в державній власності є 80% лісів, приватній – 18%, інших формах власності – 2%. Це свідчить про те, що державна форма власності на ліси є досить ваговою і потрібною, оскільки державні ліси впродовж тривалого розвитку земної цивілізації не поглинув приватний сектор.

Варто звернути увагу на те, що державні ліси превалюють там, де складні кліматичні умови лісовирощування, або коли ліси виконують важливі суспільні екологічні та соціальні функції, тобто там, де умови для прибуткового ведення лісового господарства несприятливі.

У приватних лісах лісове господарство часто буває більш прибутковим, але і землі в них, зазвичай, родючіші. Історично так склалося, що малопродуктивні лісові землі поступово переходили під опіку держави, а деякі із-під її опіки і не виходили. Це добре проглядається на прикладі Канади, Російської Федерації, Швеції та деяких інших країн.

Наприкінці двадцятого століття в окремих країнах світу під тиском «зелених» політичних партій і громадських організацій виникла тенденція до переміщення лісів із приватного сектору в державний або під опіку природоохоронних організацій. Щоправда, в цій тенденції під впливом перманентних економічних криз трапляються і винятки. Зокрема, уряд Великобританії збирається до 2020 р. продати 374 тис. га державних лісів, що перебувають під опікою Міністерства у справах навколишнього середовища, продовольства і сільського господарства, і розраховує на те, що цей розпродаж принесе до державної скарбниці від 2 до 5 млрд фунтів стерлінгів [11]. Однак ці плани уряду Великобританії опинилися під загрозою, оскільки їм протидіють природоохоронні організації. Можна сподіватися, що не лише у Великобританії, але й в інших країнах

світу буде зростати протидія приватизації державних лісів з метою протидії де-стабілізації клімату на Землі.

Світовий досвід ведення лісового господарства свідчить про таке:

1. Державні ліси краще виконують екологічні і соціальні функції, характеризуються більш високою екологічною стійкістю, що дуже важливо в умовах глобального потепління клімату і зростання глобальних екологічних загроз.

2. Немає підстав стверджувати, що приватна форма власності на ліси має переваги перед державною (в приватних лісах менеджмент прибутковіший, але і ліси в них знаходяться на продуктивніших землях).

3. Світовий досвід свідчить про те, що не варто здійснювати масштабну приватизацію лісів, оскільки вона призводить до погіршення стану лісових екосистем (деструктивні наслідки приватизації лісів далися взнаки у Новій Зеландії, Індонезії, Бразилії, Польщі).

4. Трансформація форм власності на ліси є дуже небажаною в умовах політичної нестабільності і корумпованості суспільства.

5. У процесі творення національної лісової політики варто враховувати такі світові тенденції щодо трансформації приватних лісів:

– з огляду на зростання нестабільності клімату набула розвитку позитивна тенденція до викупування приватних лісів у державний сектор економіки та природоохоронними організаціями;

– в Європі спостерігається небажана тенденція до викупування приватних лісів міськими жителями та зростання чисельності дрібних лісовласників унаслідок передачі приватних лісів у спадщину.

6. Національна лісова політика повинна підтримувати творення лісів «Кіото», а також творення приватних лісів за рахунок приватних інвестицій на угіддях, що є мало придатними для прибуткового ведення сільського господарства.

Варто зауважити також те, що американські та інші іноземні економісти застерігають проти поспішності в сфері реформування лісового господарства на принципах ринкової економіки. Так, американський проф. Г. Грегорсен звертає увагу на те, що лісове господарство, яке будується на засадах ринкової економіки, повинно мати надійну, складну і всебічно розгалужену соціально-економічну структуру, яка б давала змогу уникнути негативних ефектів (погір-

шення стану довкілля, втрат недеревних лісових ресурсів, неконкурентноспроможності тощо). При цьому застерігає, що немає простої формули, за допомогою якої можна було б створити здоровий і сильний лісовий сектор економіки в умовах ринку [5].

Проф. П. Рінкінен та проф. Тікканен (Фінляндія) звертають увагу на те, що форми власності на ліси є результатом тривалого історичного розвитку і мають глибоке коріння у відповідному укладі економіки окремих країн [5].

Відпрацьовуючи концепцію лісової політики щодо управління лісами і лісовим господарством, варто пам'ятати застереження проф. Дж. Петерсона (США) про те, що потрібно бути дуже обережним під час переходу від командної системи до ринку, оскільки можна скотитися до цілковитого хаосу. Він закликає не відмовлятися від найкращих рис командної економіки і не поспішати з приватизацією лісів [5].

Національна лісова політика щодо державних лісогосподарських підприємств і державного регулювання їх економічної діяльності ми розглядаємо у взаємозв'язку з трансформаціями, які відбуваються у світових економічних системах [12, 13] і лісовому господарстві зарубіжних країн [8, 9, 13, 16] та з врахуванням економічних, екологічних і соціальних особливостей лісового господарства України [8, 9, 15, 16].

У ХХІ столітті відбувається трансформація поглядів на роль державних підприємств у розвитку національних економік. Ця трансформація поглядів на місце і роль державних підприємств у розвитку національних економік аргументується у доповіді Національної розвідувальної ради США так: «На початку 90-х багато економістів пророкували, що державні підприємства стануть пережитком ХХ ст. Вони помилились. Державні підприємства і близько не збираються зникати, вони процвітають, а в багатьох випадках намагаються розширитися далеко поза свої межі, особливо в галузі промислових товарів та секторі енергетики» [13, с. 50]. «Хоч як це дивно, теперішнє значення посилення ролі держави в західних економіках у результаті сучасної фінансової кризи може посприяти тому, що країни, які набирають обертів у своєму розвитку, встановлять сильніший державний контроль та висловлять недовіру неврегульованому ринку» [13, с. 47].

Подібні міркування висловлює і академік РАН Н.А. Мойсєєв: «На першому етапі переходу до соціального порядку повинні бути посилені, насамперед, заходи державного регулювання, які в умовах кризи неухильно пропонують і в західному світі». Президент Американської торгової палати в Росії Е. Сомерс вважає, що «завершилась епоха вільного ринку, наступила епоха держрегулювання, включаючи націоналізацію». Лауреат Нобелівської премії Е. Феліс закликає: «тільки націоналізація великих банків може відновити довіру до банківської системи», а головний економіст Європейського банку раціонального фінансування В. Байтер наголошує, що «більше не можна покладатися на невидиму руку ринку, краще перерегулювати, але швидко, ніж недорегулювати і затягнути» [14, с.10].

Можна сподіватися, що в лісовому господарстві України державні лісогосподарські підприємства не зникнуть, а будуть удосконалені в більш ефективні структури під впливом економічних реформ, що відбуватимуться в майбутньому. Про те, що майбутнє – за державними лісогосподарськими підприємствами, свідчать не так глобалістські трансформації, що відбуваються у світовій економіці, і навіть не тенденції, які прогресують у лісовому секторі промислово розвинених країн світу (хоч і їх потрібно брати до уваги), як погляд уперед – динамічно зростаюче значення екологічних і соціальних функцій лісів у подоланні глобальних екологічних загроз, яке буде поступово зменшувати вагомість лісів лише як сировинної бази для промисловості і роль ринкових інструментів у регулюванні лісокористування.

Про реформування та інституційні трансформації у лісовому господарстві України. Про об'єктивну потребу реформування лісового господарства та інституційних змін у сфері управління лісами і лісовим господарством свідчить велика кількість наукових праць [8, 9, 15, 16], зокрема, і автора цієї роботи [8, 9, 17]. Основна проблема полягає в тому, що ці наукові праці не стали катализатором економічних реформ у лісовому господарстві України. Навіть тривала співпраця Державного комітету лісового господарства України зі шведськими економістами не привела до істотних зрушень у сфері управління економічною діяльністю. Зокрема, шведський науковець М. Нордберг засвідчує такі недоліки у реформуванні лісового господарства України [16, с.248]: не створено окремого закону щодо лісової політики; не відокремлені на інституційному рів-

ні лісова політика, контроль і менеджмент; не створено державної лісової компанії; Державний комітет лісового господарства продовжує залишатися організацією-розпорядником фінансових ресурсів.

Я не належу до тієї когорти науковців, які ідеалізують наукові рекомендації іноземних колег, оскільки за ними часто проглядаються інтереси великого капіталу, які не завжди збігаються з національними, але в цьому випадку наші погляди на деякі аспекти реформування лісового господарства в Україні дуже подібні.

З метою удосконалення національної лісової політики та проведення ефективних економічних реформ у лісовому господарстві потрібно здійснити такі заходи:

- закласти надійні правові підвалини національної лісової політики (прийняти Верховною Радою України Закон України «Національна лісова політика»). Такий закон можна було б підготувати шляхом доопрацювання проекту, розробленого кафедрою економіки і менеджменту лісових підприємств Національного лісотехнічного університету України [18, с. 41-53];

- удосконалити чинну систему економічних інструментів лісової політики (зокрема, сприяти розвитку і удосконаленню чинної аукціонної торгівлі круглими необробленими лісоматеріалами, національної екологічної сертифікації лісів, податкової системи та ціноутворення у лісовому господарстві [17, 9];

- у структурі Державного агентства лісових ресурсів України, що створене на базі Державного комітету лісового господарства України, забезпечити розмежування функцій управління лісами і лісовим господарством [9].

Лісова політика щодо подолання конфліктів у лісовому господарстві України. В теорії і практиці лісової політики європейських країн нагромаджено чималий досвід щодо подолання конфліктів у лісовому господарстві, які здебільшого, пов'язані з дрібними лісоволодіннями приватних лісовласників. Термін «конфлікт» походить від латинського слова *conflictus* (контраверсійність, суперечливість). Конфлікти є складовою частиною суспільного життя. Політику щодо їх розв'язання у лісовому господарстві розглянуто в монографії І.П. Соловія [16].

За роки незалежності України у лісовому господарстві та в середовищі політиків виникало чимало малих і великих конфліктів, пов'язаних з лісокорис-

туванням. До тих, що набули найбільшого розголосу, можна віднести такі: пов'язані з проблемами приватизації лісів та промислового сектору економіки комплексних лісових підприємств; пов'язані з порушенням національних традицій лісокористування (наприклад, у зв'язку із законодавчим обмеженням вільного відвідування приватних лісів), серед них найбільш повчальним є конфлікт, що пов'язаний з екс-народним депутатом Верховної Ради України Віктором Лозинським; конфлікти навколо самовільних і несанкціонованих рубань; конфлікти, пов'язані з україно-австрійським проектом «Карпатиленд» та науковими дослідженнями, спрямованими на розмежування функцій управління лісами і лісовим господарством; пов'язані з підпорядкуванням більшості відомчих лісів Державному агентству лісових ресурсів України. Такі та подібні до них конфлікти, якщо їх своєчасно не розв'язувати на науковій основі, призводять до погіршення управління лісами і лісовим господарством, а відповідно, і до послаблення екологічних і соціальних функцій лісових екосистем, зменшення їх вкладу в подолання глобальних екологічних загроз [17]. Варто зауважити, що ця проблема залишається актуальною не лише для лісового господарства України [14, 19, 20].

Основні завдання національної лісової політики в контексті міжнародної лісової політики. Проблеми національної лісової політики потрібно розглядати в контексті міжнародної лісової політики, національних особливостей лісокористування та глобальних екологічних загроз, що постали перед землею цивілізацією в XXI столітті. На 7-й сесії форуму ООН з лісів (ФЛООН), що відбулася в Нью-Йорку 2007 року, були визначені такі глобальні цілі ведення лісового господарства [22]:

Глобальна мета 1: Подолати тенденцію до зменшення лісистості на планеті шляхом забезпечення невиснажливого ведення лісового господарства, зокрема проведення заходів щодо захисту лісів, їх відновлення та активізації зусиль щодо запобігання деградації лісів.

Глобальна мета 2: Збільшити отримання економічних, соціальних і екологічних благ лісів, зокрема шляхом поліпшення умов життя залежного від лісу населення.

Глобальна мета 3: Значно розширити площу охоронних лісів, на яких ведуть невиснажливе лісове господарство, а також збільшити частку лісової продукції, яку отримують під час ведення невиснажливого лісового господарства.

Глобальна мета 4: Повернути назад тенденцію зменшення обсягів офіційної допомоги, призначеної для ведення невиснажливого лісового господарства і мобілізувати в значно більших обсягах нові та додаткові фінансові ресурси з усіх джерел в інтересах забезпечення невиснажливого ведення лісового господарства.

Ці завдання отримали подальшу підтримку і розвиток на 9-й сесії форуму ООН з лісів, яка відбулася 24 січня – 4 лютого 2011 р. у штаб-квартирі ООН в Нью-Йорку. У Міністерській декларації цього міжнародного форуму було проголошено [22]: створити умови для сталого управління лісами, зокрема шляхом зміцнення співробітництва у галузі фінансування, торгівлі, передавання екологічно обґрунтованих технологій; розвивати міжгалузеву політику, яка інтегрує стійке управління лісами у відповідні плани і програми розвитку, прискорювати реалізацію «Юридично не обов’язкового для виконання документа для всіх типів лісу», активно здійснювати заходи, спрямовані на досягнення чотирьох глобальних цілей; активно сприяти успішному проведенню Конференції ООН щодо сталого розвитку у 2012 р.

Незважаючи на проблеми переговорних процесів щодо поглинання парникових газів і стабілізації клімату, що відбувалися в межах Кіотських домовленостей (у Копенгагені – 2009 р., Кантуні – 2010 р., Дурбані – 2011 р.), в межах національної лісової політики України та її регіонів варто активно працювати над проектами щодо створення лісів «Кіото», що буде сприяти сталому розвитку лісового господарства і зростанню іміджу України.

Національна лісова політика України повинна спиратися на науково обґрунтовані принципи екологічної політики, які забезпечували б екологізацію суспільного розвитку і подолання глобальних екологічних загроз, що постали перед землею цивілізацією у XXI столітті. Така політика повинна спиратися на надійне наукове і правове забезпечення, враховувати як інтереси світової спільноти, так і інтереси національних регіонів і місцевих громад.

Основна проблема національної лісової політики – це збалансування її з різновидами національної економічної, екологічної, соціальної політики та по-

літики духовного відродження України, забезпечення екологічної сталості лісових екосистем в умовах дестабілізації клімату на Планеті.

Висновки. Запорукою успішного розвитку земної цивілізації є гарантування народам світу екологічної, економічної, соціальної, духовної і політичної безпеки.

Основним завданням у сфері екологічної безпеки є зменшення викидів у довкілля парникових газів, озоноруйнівних та інших шкідливих речовин до рівня, який не деградує довкілля, забезпечує сталість екологічних систем і захист населення від земної і космічної радіації, інших деструктивних впливів.

Основним завданням у сфері екологічної безпеки є забезпечення сталого екологічно збалансованого розвитку.

Основним завданням у сфері соціальної безпеки є скорочення чисельності населення до рівня, який не викликає глобальних екологічних загроз антропогенного характеру.

Основним завданням у сфері духовної безпеки є збереження національних культур від деградації і зникнення. Збереження національних культур є настільки важливим, як і збереження біологічного і генетичного потенціалу.

Подолати глобальні екологічні загрози можна лише за умови, якщо земна цивілізація зможе забезпечити екологізацію суспільного розвитку, яка охопить всі сфери її буття (екологічну, економічну, соціальну, духовну).

Перед земною цивілізацією у ХХІ столітті постали глобальні екологічні загрози, подолати які неможливо зусиллями окремих держав. Для їх подолання потрібна консолідація всіх країн світу (великих і малих, багатих і бідних, промислово розвинених і слабо розвинених) на основі ефективної екологічної політики (міжнародної, національної, регіональної, локальної). Така екологічна політика повинна бути: *короткотерміновою* (спрямованою на швидке усунення глобальних екологічних загроз і зміцнення екологічної безпеки); *солідарною* (базуватися на солідарності багатих і бідних країн, багатих і бідних громадян); *багаторівневою* (міжнародною, національною, регіональною, локальною); *консолідованою* (знаходити визнання в усіх країнах світу на всіх рівнях управління навколишнім природним середовищем).

Глобальні ідеї щодо подолання екологічних загроз, що повстали перед земною цивілізацією у ХХІ столітті, можна буде втілити в життя лише тоді, коли ментальність землян буде відповідати суті проголошених ідей.

Будь-яка добра ідея, якщо вона втілюється в життя деструктивною економічною системою, нейтралізується нею. Оскільки сучасна світова економіка є недосконалою і бездуховною, то вона спотворить будь-яку досконалу міжнародну екологічну політику.

Екологічні, економічні, соціальні і духовні проблеми світового розвитку потрібно вирішувати не вибірково, а комплексно, спрямувавши потенціал землян на подолання найбільш гострих із них. На теперішньому етапі розвитку земної цивілізації найбільш нагальною та актуальною є проблема скорочення викидів парникових газів.

Цей аспект добре викладений словами акад. І.Р. Юхновського: «Чим нижча середня температура Землі і чим більший потік енергії від Сонця, тим більша негентропія залишається Землі. Зазначене має стосунок до подій, що розгортатимуться внаслідок потепління клімату на Землі, у разі забруднення атмосфери та інших проблемах екології, які стають надзвичайно важливі. *Забруднення атмосфери, підвищення середньої температури на всій планеті спричиняє астрономічно великі втрати негентропії. Останнє означає зниження процесу удосконалення і одуріння суспільства*» [20, с. 34]. А це означає, що земна цивілізація постане перед вселенськими викликами не лише в екологічній, економічній, соціальній, але і духовній сферах.

Можна сподіватися на те, що суспільне усвідомлення руйнівної сили глобальної екологічної загрози призведе до зростання тиску світового «зеленого руху» на національні уряди та міжнародні інституції з метою екологізації економічної і соціальної політики та оздоровлення навколишнього природного середовища. Поряд з цим, необхідно глибоко усвідомити ту очевидну істину, що глобальну екологічну загрозу неможливо усунути із повсякденного життя без істотних зрушень у духовній сфері. Однак ця проблема настільки складна, що поставатиме перед світом ще впродовж багатьох століть.

Національна лісова політика України повинна бути спрямована на зміцнення державної форми власності на ліси і державних лісових підприємств як

таких, що будуть сприяти екологічній стійкості лісових екосистем і підвищенню результативності екологічних і соціальних функцій, які вони виконують.

Аналіз лісової політики зарубіжних промислово розвинених країн та практика організації лісового господарства на засадах сталого екологічно збалансованого розвитку дає підставу зробити висновок, що невеликі ділянки лісу можуть перебувати у приватній власності за умови, якщо вони інтегровані з аграрним сектором економіки і перебувають у власності ефективних лісовласників. Варто передбачити податкові пільги тим лісокористувачам, які розвивають перероблення деревини в районах проведення лісозаготівель і сприяють створенню робочих місць для місцевого населення.

Найбільшу загрозу лісам України становлять корумповані злочинні угруповання, які чинять несанкціоновані рубання деревостанів і використовують деревину за тіньовими схемами, оскільки там, де існує корупція і тіньова економіка, не може бути ефективної національної лісової політики і сталого розвитку лісового господарства.

Для того, щоб реформування лісового господарства було успішним, необхідно заздалегідь науково обґрунтувати і законодавчо закріпити основні положення національної лісової політики. Наявність такого державного документа сприяло би удосконаленню національного законодавства, що регулює економічну діяльність у сфері лісового господарства.

Список використаних джерел

1. **Синякевич І.** Стратегія подолання глобальних екологічних загроз / І. Синякевич // Економіка України. – 2010. – №12. – С. 69-77.
2. **Руководящие указания** по эффективной практике для землепользования, изменениям в землепользовании и лесном хозяйстве [Електр. ресурс]. – Режим доступа: [http:// www/ ipcc – nggip. iges/or/jp](http://www/ipcc-nggip.iges.or.jp).
3. **Довкілля України:** Статистичний збірник. – К.: Державний комітет статистики України, 2008. – 216 с.
4. **Статистичний щорічник** України за 2009 рік. – К.: Державне підприємство «Інформаційно-аналітичне агентство», 2010. – 567 с.
5. **Доклады** международной конференции ИЮФРО // Лесн. хоз-во. – 1993. – №2. – С. 6-52.
6. **Чайка Я.** Ліси України – в єдину державну власність / Я. Чайка // Ліс. журн. – 1994. – №1. – С. 5-6.
7. **Коваль Я.** Відносини власності в контексті реструктуризації лісового сектора України / Я. Коваль // Економіка України. – 2001. – №6. – С. 63-67.
8. **Синякевич І.** Лісова політика: Підручник / Синякевич І. – Львів: ЗУ-КЦ, 2005. – 223 с.
9. **Лісова політика:** теорія і практика / За наук. ред. проф. Синякевича І.М. – Львів: ЛА «Піраміда», 2008. – 612 с.
10. **Писаренко А.И.** О необходимости коррекции реформ лесного хозяйства России / А.И. Писаренко, В.В. Страхов // Лесн. хоз-во. – 2010. – №1. – С. 5-8.
11. **Середа О.** Ліси Великобританії – у приватну власність / О. Середа // Лісівник. – 2010. – №19. – С.2.
12. **Кульчицький Я.** Сучасні економічні системи в умовах екологізації та глобалізації / Кульчицький Я. – Львів: Ліга-Прес, 2011. – 687 с.
13. **Глобальні зміни світу – 2025:** Доповідь Національної розвідувальної ради США: перекл. з анг. – Львів: Літопис, 2010. – 188 с.

- 14. Мойсеев Н.А.** Леса России: реформы, проблемы, решения / Н.А. Мойсеев // Лесн. хоз-во. – 2010. – №1. – С. 8-13.
- 15. Дейнека А.М.** Лісове господарство: еколого-економічні засади розвитку / Дейнека А.М. – К.: Знання, 2009. – 267 с.
- 16. Соловій І.П.** Політика сталого розвитку лісового сектора економіки: парадигма та інструменти / Соловій І.П. – Львів: РВВ НЛТУ України, 2010. – 368 с.
- 17. Синякевич І.** Екологічна політика / Синякевич І. – Львів: ЗУКЦ, 2011. – 330 с.
- 18. Синякевич І.** Екологічна і лісова політика / І. Синякевич // Збірник наукових праць. – Львів: ЗУКЦ, 2004. – Вип. 2. – С. 144.
- 19. Савинов А.И.** Основные задачи лесного хозяйства на современном этапе / А.И. Савинов // Лесн. хоз-во. – 2010. – №1. – С.2-5.
- 20. Писаренко А.И.** О таможенном регулировании развития лесопромышленного комплекса России / А.И.Писаренко // Лесн. хоз-во. – 2009. – №3. – С.2-4.
- 21. Синякевич І.** Національна політика у лісовому господарстві в контексті глобальних екологічних загроз / І. Синякевич // Економіка України. – 2012. – №1. – С.61-69.
- 22. Ткач В.** Ліси – для людей: Про роботу 9-ї сесії форуму ООН з лісів (ФЛООН) / В. Ткач // Ліс. і мисливський журнал. – 2011. – №1. – С.12-13.

И.М. Синякевич

НАЦИОНАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА В ЛЕСНОМ ХОЗЯЙСТВЕ УКРАИНЫ: АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ

Рассмотрены актуальные проблемы национальной политики в лесном хозяйстве: формы собственности как инструмент лесной политики; соответствующая политика относительно государственных предприятий лесного хозяйства; институциональные трансформации в сфере управления лесным хозяйством; место лесных экосистем в преодолении глобальных экологических угроз; проблемы совершенствования инструментов этой политики.

Ключевые слова: лесная политика, лесное хозяйство, формы собственности, лесные ресурсы, управление, институциональные трансформации

I.M. Synyakevych

NATIONAL POLICY IN THE UKRAINIAN FORESTRY: URGENT ISSUES

Urgent problems of the national forest policy, such as property rights as an instrument of forest policy, policy for the state forest enterprises, institutional transformations in forestry administration, the importance of forest ecosystems for the overcoming of global environmental threats, and the issues of forest policy instruments improvement are examined.

Key words: forest policy, forest management, property rights, forest resources, administration, institutional transformations